Andmekaitse Inspektsioon
Tatari 39
Tallinn 10134

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1, Tallinn 10122
(taotluse esitaja)

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	**Enne pensioniiga II pensionisambast väljamaksete mõjude analüüs**

Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või	Jah
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	Jah
Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.	
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitsespetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Erik Amann, 671 3819, andmekaitse@rmit.ee
Kas on olemas eetikakomitee otsus[1]? *Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.*	Vastavalt 1.10.2025 jõustunud isikuandmete kaitse seaduse muudatusele, ei ole poliitika kujundamise eesmärgil läbiviidavate uuringute puhul, milles töödeldakse eriliiki isikuandmeid, vaja taotleda kooskõlastust eetikakomiteelt.
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? *Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.*	Ei

1. Vastutava töötleja üldandmed[2]	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) *analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon*	Rahandusministeerium, 70000272, Suur-Ameerika 1 10122 Tallinn Harju maakond Tõnu Lillelaid, tonu.lillelaid@fin.ee
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui	

[1] IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.
[2] Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötlejad.

erineb registriandmetest) *maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks*	

2. **Volitatud töötleja üldandmed**[3]	
2.1. Volitatud töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) *Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber*	Tallinna Tehnikaülikool, 74000323 Ehitajate tee 5, 19086 Tallinn Erik Puura, info@taltech.ee
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) *maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks*	

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus? *Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.*	Käesoleva taotlusega soovime muuta Rahandusministeeriumi 13.07.2026 esitatud taotlust, mille kohta saime Andmekaitse Inspektsioonilt 01.09.2026 otsuse nr 2.2.-1/26/50-4 (algne taotlus 04.12.2025 nr 13-2.1/5249-1 ja otsus nr 2.2.-1/26/9-2). Muudatusega lisatakse uuringu andmekoosseisu Eesti väärtpaberite registri andmed Nasdaq Tallinna börsil (sh mitmepoolses kauplemissüsteemis First North) tehtud tehingute kohta perioodil 01.01.2004–30.06.2026 ning võimalusel börsiväliste tehingute või kuu lõpu kontojääkide andmed. Seoses uue andmestiku lisandumisega pikendatakse andmete säilitamise tähtaega kuni 31.12.2029 (punkt 10.3). Muudatused on tehtud punktides 3–11, muud uuringu tingimused ei muutu. Kõik muudatused on taotluses punasega. Tegu on uuringuga, mille läbiviijaks on Tallinna Tehnikaülikool. Rahandusministeeriumi ja Tallinna Tehnikaülikooli vahel on sõlmitud leping nr 1.4-6/24/14 Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse § 9 punkti 1 kohaselt on kõigi ministeeriumide ülesanne kavandada ja viia ellu oma valitsemisalale tarvilikku teadus-ja arendustegevust ning innovatsiooni, pidades silmas teadmistepõhise poliitika kujundamise põhimõtteid ning arvestades riigi ja valitsemisala strateegilisi sihte ning terviklikku toimimist.

[3] Volitatud töötlejate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötlejad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötleja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötleja on volitatud töötlejale andnud volituse inspektsioonile taotluse esitamiseks.

	Isikuandmete kaitse seaduse §6 kohaselt on lubatud isikuandmete töötlemine teadus- ja ajaloouuringu ning riikliku statistika vajadusteks ning lõike 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil ja nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid. Lõikest 1 tulenevalt võib isikuandmeid andmesubjekti nõusolekuta teadus- või ajaloouuringu või riikliku statistika vajadusteks töödelda eelkõige pseudonüümitud või samaväärset andmekaitse taset võimaldaval kujul ning enne isikuandmete üleandmist teadus- või ajaloouuringu või riikliku statistika vajadustel töötlemiseks asendatakse isikuandmed pseudonüümitud või samaväärset andmekaitse taset võimaldaval kujul andmetega. Palumegi võimalust kasutada antud uuringus registrite pseudonüümitud andmeid. Vastavalt Vabariigi Valitsuse seaduse § 65 on Rahandusministeeriumi valitsemisalas riigi eelarve-, ressursihaldus-, maksu-, tolli- ning finantspoliitika kavandamine ja elluviimine, majandusanalüüs ja -prognoos, riigiabialane nõustamine ja koordineerimine, raamatupidamise, audiitortegevuse, riikliku statistika, avaliku teenistuse ning riigivara ja riigihangetega seotud tegevus, riigi rahavoo juhtimine, välisvahendite kasutamise korraldamine, riigi antavate laenude ja riigigarantiide korraldamine, kohaliku omavalitsuse üksuste arendamine ja nõustamine, regionaalarengu, riigi- ja regionaalhalduse kavandamine ja koordineerimine ning ruumilise planeerimise alase tegevuse korraldamine ja järelevalve ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine. Vastavalt Rahandusministeeriumi põhimääruse § 30 lg 5 on Rahandusministeeriumi finantsteenuste poliitika osakonna

	ülesanne kujundada ja koordineerida finantssektori poliitikat, muu hulgas valmistada ette õigusaktide eelnõusid ning koordineerida nende rakendamist finantsjärelevalve, finantsstabiilsuse, finantskirjaoskuse edendamise, panganduse ja kindlustuse ning muude finantsteenuste, samuti finantsturgudega seotud taristute toimimise ja finantssektorit kaasavate pensioni- ja teiste sotsiaalkindlustusskeemide valdkonnas. Väärtpaberite registri pidamise seaduse § 1² lõike 2 kohaselt on Eesti väärtpaberite register riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu ning sama paragrahvi lõike 5 kohaselt on registri vastutav töötleja Rahandusministeerium ja volitatud töötleja registripidaja (Nasdaq CSD SE Eesti filiaal). Sama seaduse § 7 lõike 6 kohaselt on registri andmetega tutvumine muudel kui seal loetletud juhtudel lubatud seadusega sätestatud ulatuses ja korras; käesoleva uuringu puhul on selleks IKS § 6.

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?

Kirjeldage uuringu eesmärke ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

2026. aasta alguses möödus viis aastat II samba muudatustest, millega lubati II sambast raha välja võtta enne pensioniiga. 2026. aasta alguseks oli raha väljavõtmise avaldusi esitanud üle 250 tuhande inimese ja väljavõetud summa ulatus üle 2 miljardi euro.

Tegemist on olnud pensionisüsteemi jaoks väga olulise muudatusega, mille tegelik kogumõju selgub kaugemas tulevikus. Muudatuse mõju on praeguseks hinnatud üldisel tasemel, sest ei ole teada II sambast raha väljavõtnud inimeste pensioniõiguste suuruseid (I ja III sammas) ning muid sissetulekud, et hinnata täpsemalt nende hakkamasaamist pensionieas.

Teisalt on tekkinud poliitikutel soovid ja mõtted praegust süsteemi uuesti muuta. Kõiki uusi muudatusi tuleb aga varasemast oluliselt detailsemalt analüüsida, sest kuigi muudatus võib esmapilgul tunduda marginaalne, siis võib lihtsalt tekkida olukord, kus süsteemis raha väljavool suureneb või tekib hoopis nn „fondijooks“ (raha võtavad välja ka need inimesed, kes seda muidu ei plaaninud).

Rahandusministeerium on korra juba põhjalikumalt analüüsinud II sambast raha väljavõtnud inimesi „II sambast enne pensioniiga raha väljavõtmise mõjude analüüsiga“ (AKI otsus 2.2.-1/25/16-4). Selle tulemusena selgus, et mõjuanalüüsi tuleks teha põhjalikumalt ning kaasata juurde täiendavaid andmeid. Analüüsi tegemiseks kaastakse Tallinna Tehnikaülikooli teadlased.

Käesoleva uuringu eesmärk ja uurimisküsimused:

1) Kuidas mõjutavad pensionikogumist ning pensionifondist raha väljavõtmist erinevad sotsiaaldemograafilised tegurid nagu: vanus, sugu, haridus, perekonnaseis, tegevusala, tööalane staatus ja muud sarnased faktorid.
2) Kuidas mõjutavad pensionikogumist ning pensionifondist raha väljavõtmist hariduslikud ning akadeemilisi ning intellektuaalset võimekust mõõtvad näidikud nagu: haridustase, haridusvaldkond, riigieksamite tulemused erinevate valdkondade lõikes, keelteoskus
3) Kuidas mõjutavad pensionikogumist ning pensionifondist raha väljavõtmist perekondlikud ning sotsiaalsed mõjud (sh perekond, töökoht).
4) Millisel määral on pensionifondist välja võetud raha liikunud kinnisvaraturule ning kui palju on pensioni väljavõtmist mõjutanud varasem kinnisvara omamine või eeldatav eesmärk kinnisvara soetada.
5) Millisel määral on pensionifondist välja võetud raha liikunud aktsiaturule (sh Nasdaq Tallinna börsile ja First Northi) ning kuidas on II sambast raha välja võtnud ja välja mitte võtnud isikute investeerimiskäitumine (nt kauplemise sagedus, portfelli hajutatus ja riskitase, tehingute ajastus ning käitumuslikud kallutatused, nagu dispositsiooniefekt) muutunud enne ja pärast pensionivara väljavõtmist.

Pensionit puudutavad otsused omavad nii indiviidi kui ühiskonna seisukohalt väga olulist mõju finantsheaolule. Finantsheaolu üheks olulisemaks mõjuriks on rahatarkus ning detailsed sotsiaaldemograafilised, hariduslikud, akadeemilise võimekuse ning sotsiaalsed mõjurid võimaldavad hinnata, millised nimetatud teguritest on pensioniga seotud otsuseid kõige rohkem mõjutanud ning kas eksisteerib pigem käitumuslikke faktoreid (psühholoogiast või karjakäitumisest mõjutatuid) või objektiivseid faktoreid (väikesed sissetulekud, potentsiaalsed perekondlikud või tervislikud mõjud), mis omavad olulist mõju indiviidide otsustele pensionit koguda (millises mahus) või pensionisammastest väljuda. Detailsete fondivalikute seostamine eelnevalt nimetatud tegurite klassidega võimaldab hinnata fondivaliku tinglikku õnnestumist või ebaõnnestumist (mõõdetuna ajaloolise tootluse baasil) mõju üldisele otsusele pensioni kogumise osas. Vastavad tulemused võimaldaksid disainida poliitikasoovitusi ning vaikimisi valikuid, mis aitaksid kaasa kokkuvõttes suurema finantsheaolu ja ratsionaalsemate valikuteni jõudmisel.

Viienda uurimisküsimuse jaoks kasutatakse Eesti väärtpaberite registri andmeid Nasdaq Tallinna börsil ja First Northis tehtud tehingute kohta perioodil 01.01.2004–30.06.2026. Pikk periood on vajalik, sest investorite käitumismustrite (nt dispositsiooniefekt, kauplemisaktiivsus, portfelli hajutatus ja riskivõtt) usaldusväärne mõõtmine eeldab iga investori kohta piisavalt pikka tehinguajalugu enne II sambast raha väljavõtmist. See võimaldab eristada pensionivara väljavõtmisega seotud muutusi investori varasemast käitumisest ja erinevatest turutsüklitest (sh 2008.–2009. aasta finantskriis ja 2020. aasta COVID-19 kriis). Periood 2022–2026 võimaldab hinnata, kas pensionivara väljavõtmise järel alustatud või suurendatud investeerimine on püsiv.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Isiku tuvastamist võimaldavate andmete (isikukood, ees-ja perekonnanimi, sünniaeg) kaasamine on vajalik, et ühe registri andmeid oleks võimalik isikupõhiselt siduda teiste registrite andmetega. Isikupõhine tuvastamine on vajalik ainult selles faasis, kus Statistikaameti töötaja loob igale isikule unikaalse pseudonüümitud koodi, mis võimaldab registrite andmeid siduda. Volitatud töötleja viib analüüsi läbi ainult pseudonüümitud andmestikega. Eesti väärtpaberite registri tehinguandmete puhul küsitakse isikukoodi üksnes uuringupopulatsiooni kuuluvate füüsiliste isikute kohta.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Riigi ülesandeks on vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele tagada inimestele abi vanaduse korral, seda tehakse peamiselt pensionisüsteemi abil. Pensionisüsteem puudutab igat inimest – pensioniks kogumine algab tööelu alguses ja kestab ca 45 aastat, pärast seda u 20 aastat on inimene vanaduspensioni saaja. Pensionikulud moodustavad riigieelarvest ca 1/5, mis tähendab, et selle jätkusuutlikkus omab kõige suuremat mõju riigieelarve rahalisele jätkusuutlikkusele. Samas on Eesti rahvastik vananemas, tööealine elanikkond vähenemas ja praegune suhteliselt madal pensionite tase veelgi vähenemas. Madal pensionite tase on jätnud ca 40% pensionäridest suhtelisse vaesusesse eelnevalt nimetatud tegurite tõttu.

Riigi eesmärgiks on tagada elanike majanduslik toimetulek efektiivse sotsiaalkaitsesüsteemi kaudu ning püsiva ja kvaliteetse pensionipoliitika läbiviimiseks on vaja kvaliteetseid alusandmeid.

Uuringu väljundit vajavad pensionipoliitika kujundamiseks eelkõige Rahandusministeerium, kuid ka Sotsiaalministeerium. Täpsemate andmetega on võimalik paremini hinnata II samba reformi mõju nii pensionisüsteemile kui ka riigieelarvele. Samuti on tulemusena võimalik paremini ette valmistada pensionide nõustamist. Uuringu tulemused võivad mõjutada kõiki pensionikogujaid ja omab ka riigieelarvele olulist mõju. Eesti väärtpaberite registri andmed võimaldavad lisaks hinnata, kas ja mil määral suunati II sambast välja võetud vara aktsiaturule, mis on vajalik sisend nii pensionipoliitika kui ka kapitalituru arendamise poliitika kujundamisel.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.
Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Analüüsi sisuliseks läbiviijaks ja volitatud töötlejaks on Tallinna Tehnikaülikool.

Analüüsiga seotud andmeandjad (registripidajad) on järgmised: AS Pensionikeskus, Eesti Hariduse Infosüsteem (vastutav töötleja Haridusministeerium), Statistikaamet, Registrite ja Infosüsteemide Keskus, Nasdaq CSD SE Eesti filiaal (Eesti väärtpaberite registri pidaja; registri vastutav töötleja on Rahandusministeerium).

Andmete liikumine uuringus on kavandatud nii, et oleks võimalikult lühike andmete liikumise tee ja andmeid töötleks minimaalselt vajalik hulk inimesi. Registripidajatelt liiguvad isikustatud registriandmed turvalisi kanaleid pidi Statistikaametisse. Statistikaamet pseudonüümib andmestikud ja teeb need TTÜ teadlastele kättesaadavaks kinnises Statistikaameti andmetöötluskeskkonnas (teadlaste keskkond), kust andmeid välja viia ei ole võimalik.

Isikuandmete töötlemine on vajalik andmete koondamiseks ning teatud isikuliste kategooriate loomiseks, et viia seejärel läbi kvantitatiivne statistiline analüüs. Erinevad registriandmed seotakse unikaalsete isikule omastatud koodidega (UID). Isikuandmete sidumine ja andmete töötlemine toimub järgides põhimõtteid, mis tagavad selle, et isiku kohustuste mahtu ei suurendata ning tema õigusi ei kahjustata.

1. Isikuandmed on nähtavad vaid registripidajatele ning Statistikaametile andmete pseudonüümimise käigus. Statistikaametis on suur osa andmeid juba riikliku statistika eesmärgil

varasemalt koondunud.

2. Päringutes palume koondada andmeid, mis on registripidajatel juba olemas. See tähendab, et andmesubjektide poole ei pöörduta eraldi andmete kogumiseks ning andmesubjektidel ei teki täiendavaid kohustusi. Iga andmeallikas teeb registrist päringu statistiliseks analüüsiks vaid vajaliku minimaalse andmekoosseisu kohta.
3. Kõik registripidajad edastavad enda andmed Statistikaameti turvalisse andmetöötluskeskkonda, misjärel isikukoodid asendatakse unikaalsete identifikaatoritega (UID). Tallinna Tehnikaülikoolil puudub ligipääs isikukoodi ja UID-i seostavale võtmele (nn linkimisvõtmele), mistõttu ei ole teadlastel võimalik andmeid otseselt isikuid tuvastavale kujule tagasi viia. Kuivõrd andmestik koondab andmeid mitmest registrist, eksisteerib teoreetiline võimalus, et haruldaste tunnuste kombinatsiooni alusel võiks üksikisik olla kaudselt tuvastatav. Siiski ei ole see mõistliku pingutusega teostatav ning on juhuslikult võimalik üksnes juhtudel, kui isik on töötlejale tuttav ning tema kohta teatakse olulist taustinformatsiooni. Selle riski maandamiseks rakendatakse järgmisi meetmeid: (a) andmetele on ligipääs ainult konkreetse projekti uurimisrühma liikmetel Statistikaameti turvalises töötluskeskkonnas; (b) isikutasandi andmeid ei ole lubatud keskkonnast välja viia; (c) avaldatakse ainult agregeeritud statistilisi tulemusi, mille puhul järgitakse konfidentsiaalsusreegleid (sh minimaalne vaatluste arv analüüsitavas rühmas). Ühe registri andmete põhjal eraldiseisvalt isiku tuvastamine ei ole võimalik.

Statistikaamet hävitab andmete säilitamistähtaja lõppedes (punkt 10.3) päringuga juurde küsitud algandmed ja kõik projekti jaoks teadlaste keskkonda ette valmistatud pseudonüümitud andmestikud. Neid andmeid, mis Statistikaametil on juba statistika tegemiseks olemas, ei hävitata.

Eesti väärtpaberite registri andmete puhul arvestatakse, et reguleeritud turul kaubeldavate aktsiate omajate andmetega on väärtpaberite registri pidamise seaduse § 7 lõike 2 punkti 1 kohaselt õigus tutvuda kõigil isikutel ning börsitehingute aeg, hind ja kogus on avalikult kättesaadavad. Seetõttu ei käsitleta tehinguandmeid anonüümsetena ning lisaks eespool kirjeldatule rakendatakse järgmisi meetmeid: (a) andmeid töödeldakse üksnes pseudonüümitud kujul Statistikaameti turvalises keskkonnas; (b) uurijad ei seo andmeid aktsionäride nimekirjade, börsi avalike tehinguandmete ega muude väliste andmeallikatega isikute tuvastamise eesmärgil; (c) väljundkontrolli käigus ei väljastata tulemusi, mis kirjeldavad üksikuid tehinguid, üksikuid väärtpaberikontosid või väikese vaatluste arvuga rühmi. Andmekaitse Inspektsiooni 01.09.2026 otsusega nõutud andmekaitsealast mõjuhinnangut (IKÜM art 35) täiendatakse enne andmete töötlemise algust Eesti väärtpaberite registri andmetega.

Andmete töötlemine toimub Statistikaameti turvalises teadlaste keskkonnas, mis on spetsiaalselt loodud tundlike andmetega teadustöö läbiviimiseks. Keskkond vastab kõrgeimatele turvastandarditele ning on kasutusel paljudes teadusprojektides, sealhulgas sellistes, kus töödeldakse eriliiki isikuandmeid. Keskkonna peamised turvameetmed on järgmised:

- ligipääs on piiratud ainult konkreetse projekti jaoks volitatud teadlastega, kelle isik on eelnevalt tuvastatud;
- andmeid ei ole võimalik keskkonnast välja kopeerida, alla laadida ega edastada;
- kogu tegevus keskkonnas on logitud ja auditeeritav;
- väljundkontroll tagab, et keskkonnast väljastatakse ainult agregeeritud tulemusi, mis vastavad konfidentsiaalsusreeglitele (sh minimaalne vaatluste arv analüüsitavas rühmas).

Koostatud pseudonüümitud andmebaasi osas tagatakse konfidentsiaalsus ning selles olevaid andmeid ei ole lubatud kopeerida, levitada ega avalikustada kolmandatele osapooltele. Kõik tulemused esitatakse statistilise analüüsina üldistatul kujul.

Isikuandmete töötlemine ei kahjusta andmesubjektide õigusi ega muuda nende kohustuste

mahtu, kuna uuringuprojekti lõpptulemuseks on teaduslik üldistus. Andmetöötleja lähtub andmete töötlemisel isikuandmete töötleja üldjuhendis toodud andmete töötlemise põhimõtetest.

Arvestades rakendatavaid kaitsemeetmeid on andmelekke tõenäosus äärmiselt väike. Statistikaameti turvaline keskkond on tehniliselt projekteeritud selliselt, et andmete volitamata väljastamine ei ole võimalik. Juhul kui selline olukord peaks siiski tekkima, on tagajärjed minimaalsed järgmistel põhjustel:

- kõik andmed on pseudonüümitud, mistõttu ei ole andmeid võimalik isikutega otseselt siduda;
- kaudne tuvastamine tunnuste kombinatsiooni alusel on äärmiselt keeruline, kuna registriandmed on pidevas muutumises ning lekkinud andmed ei kajastaks enam tegelikku olukorda;
- ligipääs andmetele on ainult ühel kogenud andmetöötlejal (Tallinna Tehnikaülikool), kellel on pikaajaline kogemus sarnaste teadusprojektide läbiviimisel.

Info kõigi ministeeriumi poolt läbiviidavate uuringute ja analüüside kohta avaldatakse ministeeriumi lehel. Lehte ja sellel kajastuvat infot hoitakse ajakohasena. Inimestel on võimalik lehel tutvuda uuringute ja analüüside eesmärkide, andmekoosseisude ja analüüsi kokkuvõtliku teabega.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani? Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis [4] asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Isikuandmete allikad hõlmavad järgmisi registreid ja registripidajaid:

- Pensioniregister (AS Pensionikeskus);
- Eesti Hariduse Infosüsteem (Haridusministeerium);
- Statistikaamet (Rahandusministeerium)
- Registrite ja Infosüsteemide Keskus (Justiits- ja Digiministeerium)
- Eesti väärtpaberite register (Nasdaq CSD SE Eesti filiaal; vastutav töötleja Rahandusministeerium)

Andmete komplekteerimine ning edastamine toimub järgmise skeemi alusel:

Registrid teevad punktis 9 kirjeldatud isikute kohta sünniaastate järgi väljavõtte oma andmebaasist. Registripidajatelt liiguvad isikustatud registriandmed turvalisi kanaleid pidi Statistikaametisse. Statistikaamet pseudonüümib andmestikud ja teeb need TTÜ teadlastele kättesaadavaks kinnises Statistikaameti andmetöötluskeskkonnas (teadlaste keskkond), kust andmeid välja viia ei ole võimalik. Tallinna Tehnikaülikooli teadlased saavad kasutada vaid Statistikaameti poolt pseudonüümitud andmeid. Eesti väärtpaberite registri pidaja teeb väljavõtte punktis 9.2 kirjeldatud Nasdaq Tallinna börsi ja First Northi tehingute kohta. Isikukood lisatakse üksnes uuringupopulatsiooni kuuluvate füüsiliste isikute ridadele; ülejäänud ridadel asendab

[4] Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

registripidaja väärtpaberikonto omaja tunnuse enne andmete edastamist pseudonüümse identifikaatoriga.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.
Inimeste rühmad, keda uurida kavatsetakse ning kui palju neid on.

Andmeid töödeldakse kõigi 2025 aasta lõpus elus olnud Eesti elanike kohta, kelle andmed on rahvastiku statistilises registris ning kelle sünniaasta on 1960-2002. Kogumi orienteeruv suurus on 800 000 isikut. Eesti väärtpaberite registri tehinguandmed sisaldavad lisaks uuringupopulatsiooni väliste väärtpaberikonto omajate (juriidilised isikud, esindajakontod, mitteresidendid ja teised füüsilised isikud) tehinguid, mis on vajalikud turu koondnäitajate ja võrdlusrühmade arvutamiseks. Need read edastatakse ilma isiku- ja registrikoodita ning neid ei seota teiste registrite andmetega.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Andmeid küsitakse 2025. aasta lõpu seisuga (või andmepäringu tegemise seisuga kui ei ole võimalik andmeid välja võtta 2025. aasta lõpu seisuga) ning 2021-2025 perioodi kohta. Andmestik sisaldab inimesi, kes olid elus 31.12.2025 seisuga ning tulenevalt sünniaastast 18-60 aasta vanused 2021 aasta alguse seisuga. Eesti väärtpaberite registri andmeid küsitakse perioodi 01.01.2004–30.06.2026 kohta (vt punktid 4 ja 9.2).

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete kooseis.
Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Koostatakse uued eraldi andmestikud ja ei kasutata varasemaid andmestikke (AKI otsus 2.2.-1/25/16-4).

Pensionikeskusest:

- Isikukood
- Keele eelistus
- II samba kontojääk (raha) seisuga 31.12.2025
- III samba kontojääk (raha) seisuga 31.12.2025
- II samba investeerimiskontole kantud summa seisuga 31.12.2025
- II sambast raha väljavõtmise avalduse kuupäev
- II samba sissemaksete peatamise kuupäev
- II samba kehtiv maksemäär
- II sambast väljavõetud summa seisuga 31.12.2025
- III sambast väljavõetud summa seisuga 31.12.2025
- II samba personaalne IRR tootlus seisuga 31.12.2025
- Aktiivne II samba pensionifond
- Mitmes II samba pensionifondis on inimesel osakuid
- Kohtutäituri arestitud summad
- II samba kontojääk pensionifondide lõikes
- Aktiivne III samba pensionifond
- III samba kontojääk pensionifondide lõikes

Eesti Hariduse Infosüsteem:

- Isikukood;
- Õppekoha IF;
- Õppeasutuse ID;
- Õppeasutuse nimi;
- Õppeliik (kõrg, kutse);
- Õppetase;
- Õppekava kood;
- Õppima asumise päev;
- Lahkumise kuupäev;
- Lahkumise põhjus (lõpetas või katkestas);
- Omandatud kvalifikatsioon;
- Riigieksami nimetus (aine);
- Riigieksami tulemus;
- Riigieksami soorituse kuupäev;
- Lõpetatud õppeasutuse ID;
- Lõpetatud õppeasutuse nimi;
- Lõpetamise kuupäev;
- Haridustase (põhikool, gümnaasium);
- Õppeaine lõputunnistusel;
- Hinne lõputunnistusel.

Statistikaamet:

- EHIS õpisündmused 2005-2025
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator
    - EHISe isiku identifikaator
    - Õppeasutuse ID
    - Õppeasutuse nimi
    - Õppeliik (kõrg, kutse, üld)
    - Õppetase/haridustase
    - Õppekava kood (lisaks andmed õppekavade lisaandmete kohta)
    - Õppima asumise päev
    - Katkestamise kuupäev
    - Lõpetamise kuupäev
- Rahvaloenduse andmestik 2021
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator
    - Emakeel
    - Tööhõive seisund
    - Amet
    - Tegevusala
    - Haridustase
    - Peamine elatusallikas
    - Keelteoskus
    - Leibkonna ja perekonna seisund
    - Samal aadressil elavate inimeste arv
    - Töökoha asukoht (riik, KOV)
    - Pikaajalise terviseprobleemi olemasolu
    - Usuline kuuluvus
- Rahvastiku statistiline register 1.1. 2026
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator

    - Sugu
    - Sünniaasta
    - Elukoht (KOV täpsusega),
    - Kodakondsus
    - Kõrgeim haridustase
    - Laste arv
- Surmade andmebaas
    - Surma aasta
- Sotsiaalkaitse infosüsteem: määratud pensionid
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator
    - Pensioniliigi kood
    - Määratud pensioni suurus kalendrikuus, euro (2021-2025, iga aasta lõpu seisuga)
    - Teenitud pensionikindlustusstaaž, aasta
- Sotsiaalkaitse infosüsteem: väljateenitud pensioni õigused (2021-2025, iga aasta lõpu seisuga)
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator
    - Isiku teenitud kindlustusosakute kogusumma perioodil 01.01.1999 – 31.12.2020
    - Isiku teenitud kindlustusosakute kogusumma alates 01.01.2021
    - Iga-aastane pensionikindlustuse sotsiaalmaksu osa
    - Teenitud kindlustusstaaž kokku alates 01.01.1999
    - Ühendosakute summa alates 01.01.2021
    - Solidaarosakute summa alates 01.01.2021
- Maksuameti andmestik (2021-2025)
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator
    - TSD-l deklareeritud tulu;
    - dividendid (INF1);
    - ettevõtluskonto tulud;
    - FIDEK Vorm E;
    - FIDEK Vorm A
- Registrite ja Infosüsteemide Keskus: Kinnistusraamatu andmed 2020-2025 (31.12 seisuga)
    - Isiku pseudonüümitud identifikaator
    - Katastriüksuse pseudonüümitud identifikaator
    - Omaniku osa suurus kaas või ühisomandist (murdarv, mitte pindala)
    - Kinnistu tüüp (korteriomand, kinnisasi, korterihoonestusõigus, hoonestusõigus)
    - Omandi liik (ainu-, kaas- või ühisõigustatus)
    - Katastriüksuse aadress KOV täpsusega
    - Kui ühel registriosal on samaaegselt omanikuks ilma isiku pseudonüümitud identifikaatorita isik (sh nt juriidiline isik), siis selliste isikute kohta ridu ei lisata või lisatakse neile üldine ühine pseudonüümitud identifikaator (nt juhul kui vastavate ridade kustutamine oleks tehniliselt keeruline või tooks kaasa uuringusse kuuluvate isikute kohta andmete kustutamist).

Registrite ja Infosüsteemide Keskus

- Kinnistusraamatu väljavõte isikule kuuluva kinnisvara osas seisuga 31.12.2020
- Kinnistusraamatu väljavõte isikule kuuluva kinnisvara osas seisuga 31.12.2021
- Kinnistusraamatu väljavõte isikule kuuluva kinnisvara osas seisuga 31.12.2022
- Kinnistusraamatu väljavõte isikule kuuluva kinnisvara osas seisuga 31.12.2023
- Kinnistusraamatu väljavõte isikule kuuluva kinnisvara osas seisuga 31.12.2024
- Kinnistusraamatu väljavõte isikule kuuluva kinnisvara osas seisuga 31.12.2025
- Sealhulgas andmekoosseis (2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 lõpu seisuga tehtud

väljavõtete puhul)
    - Omaniku isikukood
    - Omaniku osa suurus kaas- või ühisomandist
    - Kinnistu liik
    - Kinnistu sihtotstarve
    - Katastriüksuse aadress KOV täpsusega
    - Kehtiva hüpoteegi summa

Eesti väärtpaberite register (registripidaja Nasdaq CSD SE Eesti filiaal, vastutav töötleja Rahandusministeerium)

- A. Nasdaq Tallinna börsil, sh Nasdaq Tallinna korraldatud mitmepoolses kauplemissüsteemis First North, tehtud tehingud perioodil 01.01.2004–30.06.2026 (väljavõte registri tehinguandmetest, tehingu iga poole kohta eraldi rida):
    - Isikukood – üksnes füüsilisest isikust väärtpaberikonto omaja puhul, kes kuulub punktis 9 kirjeldatud uuringupopulatsiooni (sünniaasta 1960–2002)
    - Teiste väärtpaberikonto omajate (juriidilised isikud, esindajakontod, uuringupopulatsiooni välised füüsilised isikud) puhul registripidaja loodud püsiv pseudonüümne identifikaator ilma isiku- või registrikoodita
    - Väärtpaberikonto omaja liik (füüsiline isik, juriidiline isik, esindajakonto)
    - Väärtpaberikonto omaja residentsus (riik)
    - Väärtpaberi ISIN-kood
    - Väärtpaberi nimetus
    - Tehingu hind
    - Tehingu kogus
    - Tehingu aeg (kuupäev ja kellaaeg registris olemasoleval kujul)
    - Tehingu suund (ost/müük)
- B. Võimalusel börsivälised tehingud (väärtpaberiülekanded) samal perioodil ja punktis A nimetatud andmekoosseisus nende väärtpaberite kohta, millega kaubeldi Nasdaq Tallinna börsil või First Northis, kui need sisalduvad registri tehinguandmetes; lisaks ülekande liik (makse vastu / makseta).
- C. Kui börsiväliseid tehinguid ei ole registri tehinguandmetest võimalik eraldi välja võtta, siis punkti B asemel uuringupopulatsiooni kuuluvate isikute väärtpaberikontode jäägid nende väärtpaberite kohta, millega kaubeldi Nasdaq Tallinna börsil või First Northis, iga kalendrikuu lõpu seisuga perioodil 31.01.2004–30.06.2026:
    - Isikukood
    - Väärtpaberi ISIN-kood
    - Väärtpaberi nimetus
    - Väärtpaberite kogus kuu lõpu seisuga

Punkti A andmete väljastamine ei sõltu punktide B ja C andmete väljastamisest. Kui börsiväliste tehingute või kuu lõpu kontojääkide väljavõtte koostamine osutub tehniliselt keerukamaks, väljastab registripidaja punkti A andmed esimese etapina ning punkti B või C andmed eraldi, hilisema väljavõttena. Börsiväliseid tehinguid või kuu lõpu kontojääke on vaja, et hinnata, kas II sambast välja võetud raha jõudis aktsiaturule ka väljaspool börsil kauplemist (nt aktsiate avalike pakkumiste ja esmaemissioonide kaudu, mis kantakse registrisse väljaspool börsi), ning et investorite portfelli koosseis ja väärtus oleks iga perioodi kohta arvutatav.

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.
Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

- Isikuandmete allikad hõlmavad järgmisi registreid ja registripidajaid:
  - Pensioniregister (AS Pensionikeskus);
  - Eesti Hariduse Infosüsteem (Haridusministeerium);
  - Statistikaamet (Rahandusministeerium)
  - Registrite ja Infosüsteemide Keskus (Justiits- ja Digiministeerium)
  - Eesti väärtpaberite register (Nasdaq CSD SE Eesti filiaal; vastutav töötleja Rahandusministeerium)

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Jah

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)**?**
Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Andmed pseudonüümitakse vastavalt punktis 7 kirjeldatule. Volitatud töötlejani jõuavad pseudonümiseeritud andmed.

10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.

Pseudonümiseeritakse isikukoodid, andmekoosseis on toodud punktid 9.2.

10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid.
Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.

Unikaalse koodi loob uuringu alguses Statistikaamet. Teised registrid saadavad Statistikaametisse isikukoodiga oma registrist päritud andmed, mille puhul Statistikaamet asendab isikukoodid pseudonüümitud identifikaatoritega. Andmetele ligipääsu võimaldab Statistikaamet volitatud töötlejale ainult läbi Statistikaameti kaitstud uuringukeskkonna kasutamise, milles tuleb teostada vajalik analüüs ilma andmete keskkonnast välja liikumata. Koodivõtit säilitab Statistikaamet vastavalt oma sisemisele korrale.

10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus.
Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg.
Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.

Registrid kustutavad päringus küsitud isikuandmed peale andmete edastamist Statistikaameti andmetöötluskeskkonda. Statistikaamet hävitab andmete säilitamistähtaja lõppedes päringuga juurde küsitud algandmed ja kõik projekti jaoks teadlaste keskkonda ette valmistatud pseudonüümitud andmestikud. Neid andmeid, mis Statistikaametil on juba statistika tegemiseks olemas, ei hävitata.

Andmete säilitamine kuni 2029. aasta lõpuni on vajalik kuna uuringu tulemused avaldatakse eelretsenseeritavates rahvusvahelistes teadusajakirjades. Kvaliteetne teaduslik avaldamisprotsess on aeganõudev: andmete analüüs, teadusartiklite kirjutamine, eelretsenseerimine ja võimalikud parandusvoorud võtavad tipptasemel ajakirjade puhul tavaliselt 12–24 kuud. Teaduseetika nõuab, et algandmed oleksid säilitatud kuni tulemuste lõpliku avaldamiseni, et tagada tulemuste kontrollitavus ja reprodutseeritavus. Uuringu tulemusi plaanitakse esitleda rahvusvahelistel teaduskonverentsidel, kus retsensendid ja teised teadlased võivad esitada täiendavaid

analüüsiküsimusi. Andmete kättesaadavus võimaldab vastata täpsustavatele päringutele ja viia läbi täiendavaid robustsuskontrolle. Säilitamistähtaja pikendamine kuni 31.12.2029 on vajalik, sest Eesti väärtpaberite registri andmed jõuavad Statistikaameti keskkonda eeldatavalt alles 2027. aastal. Pärast nende sidumist teiste registriandmetega ja analüüsi esitatakse teadusartiklid eeldatavalt 2028. aastal ning eelretsenseerimine koos parandusvoorudega (12–24 kuud) ei mahuks varasema tähtaja (31.12.2027) sisse. Rahandusministeeriumi ja Tallinna Tehnikaülikooli vaheline leping nr 1.4-6/24/14 lõpeb 2027. aasta mais; Tallinna Tehnikaülikooli kui volitatud töötleja õigus andmeid pärast seda töödelda vormistatakse enne lepingu lõppemist vastutava ja volitatud töötleja vahelise kokkuleppega. Pärast lepingu lõppemist töödeldakse andmeid üksnes käesolevas taotluses kirjeldatud uuringu tulemuste avaldamiseks ja nende kontrollitavuse tagamiseks. Kui uuringu eesmärk saavutatakse varem, kustutatakse andmed varem. Rakenduslikust aspektist toetab uuring Rahandusministeeriumi poliitikaanalüüsi. 2027. aasta Riigikogu valimiste järgselt võivad kerkida uued poliitikaalgatused finantsteadlikkuse valdkonnas, mille mõjuhinnanguks on vajalik võrdlusbaas varasematest andmetest. Rahandusministeeriumil on juba teada konkreetsed poliitilised huvid, mis võivad vajada täiendavat analüüsi.

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? ***Jah/ei***	Jah. Teavitatakse ministeeriumi kodulehe ja sotsiaalmeedia kaudu. Teavitust täiendatakse Eesti väärtpaberite registri andmete kasutamise kohta.
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage[5]	Isikuandmete töötlemine on ette nähtud seaduses, välislepingus või Euroopa Liidu Nõukogu või Euroopa Komisjoni otsekohalduvas õigusaktis. Andmesubjekti teavitamine ei ole võimalik/põhjendatud: • andmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekti huve, sest väljund on teaduslik üldistus.
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused[6]?	Privaatsussätted | Rahandusministeerium

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse[7] *Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.*	Ei
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-

[5] Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.
[6] IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.
[7] Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki.

12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Sven Kirsipuu
(allkirjastaja ees- ja perenimi)[8]

Digitaalselt /16.11.2026
(allkiri ja kuupäev)

[8] Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).